

**Є. Ю. Мордань, аспірант ДВНЗ "Українська академія банківської
справи НБУ"**

ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Процес глобалізації міжнародних фінансових ринків супроводжується стрімким зростанням ролі банківської сфери в розвитку національної економіки як провідної ланки фінансової системи, за допомогою якої держава здійснює вплив на макроекономічну ситуацію в країні. Ризикований характер, притаманний банківській галузі, зумовлює необхідність здійснення більш жорсткої регламентації банківської діяльності з боку органів державної влади, в особі Національного банку України (НБУ).

Ефективне банківське регулювання повинне базуватися на використанні принципів державного регулювання банківської діяльності, що забезпечить можливість досягнення безпеки та фінансової стабільності банківської системи, захисту інтересів вкладників і кредиторів.

Слід погодитися з думкою провідних науковців у галузі банківського регулювання та нагляду, що регулююча державна політика в сфері банківських відносин повинна ґрунтуватися на дотриманні таких принципів, як еластичність, послідовність, справедливість, достатність.

Разом з тим слід відмітити, що принцип достатності розглядається більшістю науковців дещо однобічно, зокрема як здійснення регулювання банківської діяльності лише в межах своєї компетенції, визначеної законом. У цьому контексті мова йде насамперед про принцип компетентності.

На нашу думку, перелік принципів, за допомогою яких буде здійснюватися ефективне банківське регулювання, доцільно доповнити такими:

- законності: органи державної влади здійснюють регулювання банківської діяльності відповідно до існуючої нормативно-правової бази;
- цілеспрямованості: обрана політика державного банківського регулювання повинна забезпечити результативність її діяльності, тобто

направлена на досягнення головної мети - стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників і кредиторів, а також забезпечення здійснення банками покладених на них функцій;

- когерентності: прийняття рішень органами державної влади стосовно регулювання банківської системи безперечно залежить від сучасного стану соціально-економічного розвитку країни. Досягається шляхом постійного збору та аналізу відповідних показників розвитку країни, які прямо чи опосередковано впливають на ефективність банківської системи України;

- збалансованості інтересів: діюча політика банківського регулювання повинна враховувати інтереси держави, суспільства та власників банківських установ. Прагнучи максимізувати прибутки, банкіри можуть не враховувати інтереси держави та клієнтів. Для усунення дисбалансу інтересів НБУ здійснює прямий або опосередкований вплив на діяльність державних і комерційних банків;

- прозорості: надання достовірної, оперативної та повної інформації про діяльність органів державної влади та прийнятих ними рішень у банківській галузі;

- операційної незалежності: державне регулювання банківської діяльності здійснюється без зазіхання на економічну самостійність суб'єктів банківських відносин. Банківські установи мають право без обмежень ухвалювати рішення і впроваджувати будь-яку діяльність, яка не суперечить чинному законодавству країни;

- відповідальності: кожен суб'єкт банківських правовідносин несе відповідальність за порушення норм чинного законодавства.

Закріплення принципів у банківському законодавстві забезпечить правильність і точність реалізації регулюючої політики держави, що сприятиме досягненню фінансової стабільності банківської системи України.

Мордань, Є.Ю. Принципи державного регулювання банківської діяльності [Текст] / Є.Ю. Мордань // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (27-28 жовтня 2011 р.) : у 2 т. – Суми : УАБС НБУ, 2011. – Т. 2. – С. 136-138.